

Aan:

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw & Innovatie
t.a.v. de heer dr. H. Bleker
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum

15 november 2011

Betreft: voorstel nieuwe wet Natuur

Geachte heer Bleker,

Met stijgende verbijstering en verontwaardiging heb ik uw voorstel voor een nieuwe wet Natuur doorgenomen. Het is voor mij onbegrijpelijk hoe een openbaar bestuurder een dergelijk stuk broddelwerk aan de Tweede Kamer durft te sturen. Het is een schandalige, rancuneuze, visieloze en Nederland onwaardige juridische trukendoos die er toe zal leiden dat ons land nog verder achterop raakt met de zorg voor natuur, landschap én economie. Het geeft vooral aan dat u en uw ministerie gene enkele waarde hechten aan natuur, landschap, stilte, flora en fauna. Dat is niet alleen schokkend omdat u als vertegenwoordiger van het openbaar bestuur de plicht heeft voor de zwakke waarden in de samenleving op te komen, het is ook nog eens ontstellend dom omdat u blijkbaar gene kennis heeft van de (economische!) waarde die natuur heeft. In tijden van economische en financiële crises mogen keizers meer verwachten van hen die zij hebben gekozen.

Ik wil u dringend vragen dit wetsvoorstel in zijn geheel terug te nemen en serieus werk te maken van het toepassen van de bestaande wet- en regelgeving. In een kabinet dat 'law-and-order' predikt past het u beter de toepassing van de Natuurbeschermingswet, de Boswet en de Flora- en Faunawet beter te regelen door duidelijkheid te geven over de nu nog bestaande juridische onduidelijkheden, door u onverkort achter de basisfilosofie van de wetten te zetten (die bescherming tot doel hebben met oog voor de toekomst van de komende generaties) en daarmee de roep van bedrijfsleven en natuurorganisaties te honoreren. Want u gelooft toch zelf niet in die belachelijke veronderstelling dat de natuur onze economie in de weg zit? U weet toch zelf ook wel dat in nog geen 5% van de aanvragen voor ruimtelijke projecten natuur daadwerkelijk wordt meegenomen in de besluitvorming waarbij vrijwel altijd ene vergunning wordt gegeven? Lieg niet langer tegen de Nederlandse bevolking en maak werk van de juiste toepassing met de juiste verbeteringen van de bestaande wet- en regelgeving!!

In de bijlage heb ik mijn commentaar op uw voorstel bij elkaar gezet. Voor een goede verwerking hiervan dient u het nu voorliggende voorstel bij de vuilnisbak te leggen omdat

1) de vooronderstelling niet klopt (de economie heeft serieuze pijn van de wet- en regelgeving voor natuur)

2) flora en fauna in ons land nog altijd in slechte conditie zijn en alleen daarom al bescherming nodig hebben dat deze wet op geen stukken na biedt

3) de Nederlandse wet- en regelgeving geen nationale koppen kent, zoals het Planbureau voor de Leefomgeving overtuigend heeft aangetoond, zodat er dus ook geen koppen kunnen of hoeven te worden geschrapd

4) Nederland zich nationaal en internationaal aan afspraken heeft gebonden om de voortgaande achteruitgang van biodiversiteit het hoofd te bieden en uw voorstel het tegenovergestelde zal bereiken, met alle economische en imagoschade voor ons land van dien

5) deze wet op geen enkele manier te handhaven zal zijn omdat met name de zorgplicht niet wordt gedefinieerd

6) een beschaafd land echt geeft om de bescherming van natuur en landschap, voor de flora en fauna zelf maar ook voor het welzijn van mensen en bedrijven.

U brengt met deze wet Nederland, de Nederlandse natuur en de Nederlandse burger ongelooflijk veel schade toe. Dat is niet de opdracht waarmee u bent benoemd. Dus weg met dit voorstel, u zou zich diep moeten schamen.

Hoogachtend

T.J. Verstrael

Bijlage:

Commentaar op het voorstel Nieuwe wet natuur

Commentaar op voorstel Nieuwe Wet Natuur

Theo Verstrael

1. Algemeen

Deze wet gaat uit van het adagium dat de economie lijdt onder de natuur. De feiten zijn echter andersom, zoals de jaarlijkse Natuurbalansen van het Planbureau jaar na jaar overtuigend laten zien. Hoe het kabinet denkt die problemen (want dat het een probleem is wordt onderkend, o.a. met de ondertekening van internationale verdragen als de Convention on Biological Diversity en de Verdragen van Bonn en Bern) op te lossen, blijft geheel onbesproken omdat het probleem wordt omgedraaid: de economie moet minder last hebben van de natuur. Dat is niet alleen een ontkenning van de feiten, het is een uiterst cynische en door politieke rancune gedreven overtuiging die m.i. nooit de basis mag zijn van wet- en regelgeving.

Dit voorstel komt dan ook in de verste verten niet tegemoet aan wat Nederland nodig heeft. Dit wetsvoorstel draagt bij aan afbraak van natuur en zou bij aanvaarding leiden tot een eind van meer dan 100 jaar inspanning van de overheid om de toestand van de natuur in Nederland te verbeteren. Bovendien zal het de spanningen tussen maatschappelijke actoren alleen maar doen toenemen in plaats van afnemen omdat basisbescherming te grabbel wordt gegooid.

De mogelijkheden om diverse soorten vogels en zoogdieren voortaan te mogen jagen worden enorm verruimd. Dat gaat in tegen alle breed gemaakte afspraken in (Ganzenakkoord!!!) en dient gene enkel ander doel dan de jagers van dienst te zijn. De belangen van een heel klein deel van Nederland wordt belangrijker geacht dan dat van de meerderheid van de Nederlanders (die in grote meerderheid tegen plezierjacht zijn). Zonder enige onderbouwing worden gebiedscategorieën afgeschaft. Publieke waarden als stilte, donkerte, weidsheid e.d. verliezen daarmee hun beleidswaarde. Het is een volstrekte illusie te denken dat dergelijke zachte waarden adequaat beschermd gaan worden in de nieuw te maken Omgevingswet; die wordt naar verwachting minstens zo erg, zo niet erger dan deze nieuwe Wet Natuur. Een regering moet staan voor de bescherming van publieke waarden; deze regering denkt ze zomaar te kunnen weggooien.

Eveneens zonder redenen worden de Nationale Parken afgeschaft, terwijl ze nog maar nauwelijks tot wasdom zijn gekomen. Juist deze parken leveren lokaal en regionaal een impuls aan de economie én aan natuur en landschap. Een pervers voorbeeld van desinvesteren.

Deze wet dient ten eerste een helder doel te hebben, te weten een eenduidige, effectieve en handhaafbare basis te leggen onder de bescherming van natuur in NL. Dat doet het dus allemaal niet.

Een tweede punt is dat de handhaving van de in deze wet voorgestelde regels volstrekt niet kan worden gerealiseerd. Er wordt ook niets over gezegd (hetgeen illustratief is) maar het lijkt ook onmogelijk. Immers, waar het de soorten en habitats betreft die Europees worden beschermd via de Habitat- en Vogelrichtlijn is er nog iets bij voor te stellen, hoewel de introductie van het begrip 'redelijkerwijs' alle deuren openzet om overtreders weg te laten komen met een simpel "Ik had het niet in de gaten" of "Ik wist het echt niet". Maar de soorten die met de verder niet gedefinieerde of uitgewerkte zorgplicht zouden moeten worden beschermd zijn nog veel slechter af; want waar kun je op handhaven als je niet weet wat de zorgplicht inhoudt?

Een derde constatering is dat dit kabinet blijkbaar vindt dat natuur bestaat uit:

- Soorten die op Europese schaal moeten worden beschermd
- Dieren als zoogdieren, reptielen en amfibieën

Dus planten, vissen (jawel, aan onze vissers wordt blijkbaar wel goed gedacht, aan vissen als natuurewaarden niet) en ALLE soorten ongewervelden (op die paar beschermde soorten van de HRL na dan) waaronder vlinders, libellen, kevers en sprinkhanen mogen voortaan worden gedood, geplukt, gemarteld, vertrapt, verstoord, gevangen, verhandeld, opgepikt, noem maar op. Is dat iets dat in een beschaafd land thuishoort? Bovendien is bekend dat 40% van alle soorten die op de bestaande Rode Lijsten zijn aangemerkt als Bedreigd of Ernstig Bedreigd, NIET zullen profiteren van de EHS omdat ze daarbuiten voorkomen. Met het gebiedenspoor kom je er dus niet, er MOET ook een soortenspoor worden uitgewerkt.

Een vierde punt betreft het voornemen een 'visie' op de Nederlandse natuur te gaan maken. Klinkt mooi maar aan welke eisen moet die visie gaan voldoen? Welke status heeft die visie? Wordt die visie periodiek geactualiseerd? Zo ja, op basis waarvan dan (want over systematische monitoring wordt immers hoegenaamd niets gezegd)? En wat gaat het kabinet doen als zich ontwikkelingen voordoen die strijdig zijn met de visie? Welke verantwoordelijkheid voelt het kabinet eigenlijk voor die visie? En door wie laat het zich adviseren?

Commentaar per artikel

Art 1.5. Hoewel in de titel gesuggereerd wordt er over monitoring vrijwel niets gezegd. Het zou veel duidelijker zijn als duidelijk werd gezegd dat het Rijk de regie houdt op een doelgerichte, kosteneffectieve maar toekomstvast monitoring van soorten en habitats. Dat de Rode Lijsten worden genoemd is een vooruitgang t.o.v. de eerdere versie maar er wordt niets over uitgewerkt (frequentie, verantwoordelijkheid). Nederland heeft zich gecommitteerd aan het maken van Rode Lijsten want het is lid van de International Union for the Conservation of Nature; dat moeten we dus gewoon doen. Dan kan meteen duidelijkheid worden gegeven hoe zo'n natuurvisie er uit moet zien en met welke frequentie die wordt opgesteld

Art 1.6. Duidelijk is dat de provincies zich hoeven te beperken tot hun eigen grondgebied. Van enige bovenprovinciale regie is geen sprake meer; daarmee raken de nationale doelen uit zicht. De koppeling met de nationale doelen dient hier te worden gemaakt.

Art 1.8. De hier gepresenteerde zorg voor gebieden (N2000) en soorten is volstrekt inhoudsloos, zal dus geen enkele bescherming bieden en is dus niet handhaafbaar. Bovendien zijn begrippen als 'redelijkerwijs' onduidelijk.

Art 2.8, lid 2. Met het ook hier toevoegen van het vage, niet gedefinieerde begrip 'redelijkerwijs' wordt de deur opengezet voor ingrepen die (zeer) ernstige schade kunnen toebrengen aan de natuur. Want wie weet te vertellen wat redelijkerwijs is? Bij de compensatie (lid 4) wordt niets gezegd over waar en wanneer de compensatie moet worden geregeld. Daarmee wordt de huidige praktijk, waarin van compensatie zo goed als NIETS terecht komt, voortgezet. Dat kan niet de bedoeling zijn (of juist wel...?)

Art 3.1. De toevoeging 'opzettelijk' laat veel meer vrijheden toe dan tot nu toe gebruikelijk was terwijl het tevens een toetmoment suggereert. Wie controleert of het al dan niet opzettelijk was? Gewoon er uit dus.

Art 3.2. De toetsing aan het criteria populatie, geografische verspreiding en omvang voortplanting zijn logisch maar alleen als wordt aangegeven op welke schaal. Anders wordt het wel erg moeilijk te handhaven

Art 3.3. In lid 5 wordt een ander begrip geïntroduceerd ('behoud van de vogelstand) dan tot nu toe. Er dient één eenduidig begrip te worden gehanteerd, te weten de Gunstige staat van instandhouding. Dit begrip dus vervangen.

Vanaf art 3.11 gaat de nieuwe wet echt helemaal mis. Het beschermingsregime van andere dan Europees beschermde soorten wordt volledig weggehaald en er komt niets (= niet duidelijke en niet handhaafbare zorgplicht) voor in de plaats. Zoals gezegd mag met alle ongewervelden, planten en vissen worden gedaan wat je maar wilt.

Art 3.11 lid 2d is ook uiterst curieus want onbegrijpelijk. Er staat iets over de soorten genoemd in bijlage IV maar het gaat hier om het toestaan dat dieren mogen worden gedood. In bijlage IV hebben soorten toch echt ene bescherming nodig. Waarschijnlijk is bedoeld bijlage V waarin de HRL een en ander regelt voor de oogstbare soorten....

Lid 3 is zo algemeen dat in de praktijk geen enkele bescherming zal gelden.

Art 3.4. Ook hier worden weer nieuwe begrippen geïntroduceerd, namelijk 'niet in hun voortbestaan bedreigd'. Slaat dat op een Rode Lijst status of op iets anders?

Als je dit handhaaft moet je dus van veel soorten de informatie hebben hoe het met het voortbestaan is gesteld. Dat betekent dus gegevens verzamelen, monitoren. Daarover wordt niets gezegd.

Art 3.16 is uiterst curieus. Wat wordt hier bedoeld? Het kan toch niet zo zijn dat GS in een gebied dat eigendom is van een particulier de politie er op af stuurt om soorten kort te houden? Wie bepaalt in welke gevallen? Wie geeft aan wanneer het goed genoeg is? Hoe wordt willekeur voorkomen (denk aan vossen, ganzen, eenden!) M.i. een niet te handhaven bepaling.